

תלמוד האיגוד

כלל גדול

פרק שביעי ממסכת שבת

תלמוד האיגוד
עם פרשנות על דרך המחקר

בעריכת
שמא יהודה פרידמן

תלמוד האיגוד

כלל גדול
שבת פרק שביעי
מן התלמוד הבבלי

עם פרשנות על דרך המחקר

מאת
שמואל יוסף וולד

נערץ

האיגוד לפרשנות התלמוד
ירושלים תשס"ז

מזכיר האיגוד ומפיק: מרדכי כהן
עריכה לשונית: יהושע גרינברג
הכנה לדפוס: לשון לימודים בע"מ

כל הזכויות שמורות
לאיגוד לפרשנות התלמוד
ירושלים תשס"ז
2007

הפצה: ראובן מס
טל': 627 7863 (02)
דוא"ל: RMass@barak.net.il

האיגוד לפרשנות התלמוד
ת"ד 4719 ירושלים
talmud@netvision.net.il
<http://atranet.co.il/igud/>

מוקדש לכבודה של סבתנו

גולדה קושיצקי

ענוותנותה, חכמתה ותושייתה לאורך המאה שעברה
מקור כח הן לילדיה, נכדיה וניניה.

יתן ה' ותימשך השראתה עלינו לעוד רבות בשנים.

תוכן עניינים

ט	הקדמת העורך
יא	מבוא
5	ביאור המשנה הראשונה – כלל גדול (סז ע"ב-סח ע"א)
17	הסוגיא הראשונה – כלל גדול (סח ע"א)
31	הסוגיא השניה – תינוק שנשבה (סח ע"א-סט ע"א)
49	הסוגיא השלישית – שגגה במאי (סט ע"א-סט ע"ב)
59	הסוגיא הרביעית – אינו יודע אימתי שבת (סט ע"ב)
69	הסוגיא החמישית – חילוק שבתות מנלן (סט ע"ב-ע ע"א)
77	הסוגיא השישית – חילוק מלאכות מנלן (ע ע"א-ע ע"ב)
87	הסוגיא השביעית – העלם זה וזה (ע ע"ב)
99	הסוגיא השמינית – קצר וטחן כגרוגרת (ע ע"ב-עא ע"ב)
121	הסוגיא התשיעית – ידיעות מחלקות (עא ע"ב-עב ע"א)
137	הסוגיא העשירית – שגג בלא מתכוון (עב סע"א-עג ע"א)
151	הסוגיא האחת עשרה – כולן מלאכה אחת הן (עג סע"א-עד רע"א)
167	הסוגיא השתים עשרה – בורר ואוכל (עד ע"א-עד ע"ב)
183	הסוגיא השלש עשרה – טוחן עד טוה (עד ע"ב)
191	הסוגיא הארבע עשרה – קשירה במשכן היכא הואי (עד ע"ב-עה רע"א)
203	הסוגיא החמש עשרה – אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב (עה ע"א)
213	הסוגיא השש עשרה – הצד חלזון (עה ע"א)
223	הסוגיא השבע עשרה – השוחט עד סוף המשנה (עה ע"א-עה ע"ב)
233	הסוגיא השמונה עשרה – כל הכשר להצניע (עה ע"ב-עו ע"א)
239	הסוגיא התשע עשרה – המוציא תבן (עו ע"א-עו ע"ב)
247	נספח: סוגיית "תמן תנינן" – ירושלמי שבת ז א, ט ע"א-ע"ב
257	ביבליוגרפיה
259	מפתחות
xi	תקצירי הסוגיות באנגלית

הקדמת העורך

ספר זה המונח לפניך הוא הפרסום השלישי מטעם האיגוד לפרשנות התלמוד. קדמו לו ספר "חמש סוגיות" (תשס"ב), ותלמוד האיגוד ברכות פרק ראשון: "מאימתי", (תשס"ו) על ידי משה בנוביץ.

"חמש סוגיות" היה מיועד להציג, ולוא במשהו, את טיב המהדורות עם פרשנות שלשם הכנתם הוקם האיגוד. בכוונה קובץ בו מעבודתם של חמישה חוקרים שונים, כדי להדגים את שיטתנו בקיום ייחודיותו של כל מחבר ומחבר, בד בבד עם שמירת מסגרת משותפת המעניקה תבנית אחידה לפירושי האיגוד. לכן הצגנו סוגיא אחת מתוך הפרשנות שהכין כל מחבר על פרק שלם של תלמוד, מתוך תקווה שאחר כך יתפרסמו חמשת הפרקים בפרשנות שלמה לכל סוגיותיהם. משאלה זו הוגשמה לפרק ראשון של ברכות בכרך שנוכר לעיל, ולפרק כלל גדול ממסכת שבת בכרך זה, פרי עטו של שמואל יוסף וולד.

במהלך השלב הראשון של עבודת האיגוד נתחברו פירושים על עשרה פרקים, הרי הן החמישה המיוצגים בספר חמש סוגיות, וכנגדם חמישה אחרים, ואי"ה יתפרסמו בסידרה של עשרה כרכים, אשר השני מהם הונח בזאת לפני קהל הלומדים והמעיינים. כיום עומדים שלושה חיבורים נוספים בשלבים מתקדמים של התקנה לדפוס: עירובין פרק עשירי ("המוצא תפילין") מאת אביעד אברהם סטולמן, פסחים פרק רביעי ("מקום שנהגו") מאת אהרן עמית, ופרק תשיעי בגיטין ("המגרש"), מאת ש"י פרידמן.

במקביל לטיפול בעשרת הפרקים המוכנים, פתחנו בעזר הצור בחיבור פרשנות למסכתות שלמות. ש"י וולד, מחבר כרך זה, שוקד על פרשנות מסכת שבת כולה. משה בנוביץ ואברהם ש"ף נטלו על עצמם פרקי מסכת סוכה. בקרוב נקווה להודיע על העשייה להשלמת מסכת בבא קמא. מידע על ההתקדמות יימצא באתר האיגוד, ושם יופיע אף חומר נלווה לכל כרך מפרסומינו.

כידוע לכל המעיינים בפירושינו, שיטת האיגוד היא לחלק את הפרק לסוגיות ממוספרות, לקבוע שם לכל סוגיא, ולהציג את לשון הסוגיא בחלוקה המדגישה את המבנה הספרותי והבחנת המרכיבים הספרותיים. המרכיבים הצורניים של הסוגיות בכרך זה מסומנים בגופנים מובחנים כדלהלן: דברי תנאים באות מובלטת, דברי אמוראים באות מובלטת נטויה ודברי סתם התלמוד באות רגילה. אשר לדרכי השתלשלותם של אלו בכל מקום ומקום, ויחסים מורכבים יותר העשויים לשרור ביניהם, יושלם העניין בדיוני הפרשנות.

רעיון גדול זה אשר לשמו נוסד האיגוד, עם ביצועו החלקי עד הלום, לא היה קורם עור וגידים ללא עזרתם, מסירותם וידידותם של אישים יקרים ומוסדות חשובים. קצרה היריעה לתת ביטוי הולם לעידודם הנאמן ושותפותם המבורכת לחזון ולעשייה. מכל מקום, חובה נעימה להעלות כאן מקצת השמות, ולו באזכור מלבד:

קרן קשת, ומנהלו ארתור פריד
קרן יסלזון, ומנהלה מיכאל יסלזון
הרב בנימין ומרי בלומה ראטה
דוד ושרה גולדשמידט
דוד וישראל טרופר
איתן ותמר בנוביץ
ידידים יקרים מאוד בעילום שם.

אריה ושרה יסלזון, דוד וימימה יסלזון, אליעזר ונחמה יסלזון, לאה ומרק אדלר: "לזכר הורינו
היקרים שמעון ולינה יסלזון ע"ה שזכינו לגדול לאורם על פי מורשת יהדות גרמניה ושיטת
תורה עם דרך ארץ".

Legacy Heritage Fund Limited

ברכה מיוחדת למשפחת קושיצקי על תרומתם לקראת הוצאת כרך זה לאור. שבח אני את
מסירותם לתורה, ובחירתם לכבד את יקרתם גולדה קושיצקי תחי' בצורה הולמת זו.

יעמדו כולם על הברכה, ויזכו לשמוח במעשי ידיהם.

שי"פ

ירושלים

שבט, תשס"ז